BIBLIOTHECA CIVITATIS BUDAPESTINI

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Nagy S. József

Cím: Könyvek és olvasók

Osztályozás

Tárgy: 021.62

Hely:

Idő: 1952 25. IV. hó

333

KÖNYVEK ÉS OLVASÓK . . .

(Látogatás a Fővárosi Szabó Ervin könyvtár XIX. kerületi fiókjában)

Valamikor a kispesti polgármester, a pohos és bulldog-mosolyú Molnár József uralkodott ebben a szép épületben, ahol ma a jó kö..yvek serege várja az olvasót. Ez a polgármester-panamista sok piszkos üzletet kötött, bár máskülönben buta volt, mint az úritök. Éppen ezért nagy öröm tölt el, ahogy egykori rezidenciájában az okosodni vágyó gyerekeket, felnőtteket nézem. Az előcsarnokból, ahol hajdan szorongó szegények várakoztak „a nagyúrra", belépek az ifjúsági könyvtárba, ahol gyerekek zsivajogva követelik a könyveket, megszentségtelenítve a néhai polgármesteri ebédlőt. Nagy kedvvel nézem a töprengve válogató, betűre szomjas gyerekeket. Mikor megtudják a kicsik, hogy én ujságíró bácsi vagyok, aki megdicséri a jókat és legorombítja a rosszakat, nagy várakozással tekintenek rám, alig várják, hogy kikérdezzem őket.

Dávid Árpi hetedikosztályos tizenhárméves férfi arra a kérdésemre, hogy melyik könyv tetszett neki a legjobban, lakonikus rövidséggel feleli: mindegyik. Mégis melyik a mindegyik közül — firtatom, mire szintvall és hosszas tusakodás után elárulja, hogy két könyv tetszett neki eddig legeslegjobban. Egyik Jakovlev „Amundsen"-je, a másik a „Vologya utcája".

— A bácsi olvasta őket? — kérdi tőlem Árpi, mire kicsit elpirulok, először hazugságra biztatom magam, de aztán kinyögöm. — Nem, még eddig nem olvastam egyiket sem. Árpi azonban könyörtelen s azt mondja: el kell olvasni mind a kettőt, de a Vologyát feltétlenül, mert hős volt, akiről csepp gyerek létére utcát neveztek el a Szovjetunióban. Árpi különben tengerész akar lenni, és kijelenti, hogy általános ötösre áll. Erre megnyugtatom, hogy az ötösrendű még tengerész is lehet és tengerész-köszöntéssel elválunk egymástól. Árpi után Gál Piroskával beszélgetek irodalmi dolgokról.

— A mesékből már kinőttem — vallja be nyolc évének teljes öntudatával, s közli, hogy jobban szereti a regényeket. „A mi tanitónk" tetszett neki eddig legjobban, azonkivül minden könyvet szeret, amely jó és szép dolgokról ir. Most, miután a meséket már kinőtte, a „Tudós Mackó" című meséskönyvet kéri Pannikától, a gyerekek könyvtári mamájától. Piroska egyelőre orvos szeretne lenni, bár tegnapelőtt még a pilótasághoz volt kedve (Cskalovról, a hős szovjet repülőről olvasott), úgyhogy könnyen lehetséges, hogy holnapután tudós lesz, épp olyan, mint a Tudós Mackó. Végül a kislány elárulja, hogy a papával bajok vannak — nem olvas. Közösen megbeszéljük a vészes ügyet s elhatározzuk, sajtó útján közöljük a szomorú hirt, mire a papa biztos magábaszáll s ezután legalább annyit fog olvasni, mint Piroska. Ezek eddig bizony jó gyerekek voltak, de mit szóljunk a Simon Palihoz, aki a „Rádió Technika" című könyvből kitépte a lapokat és mint Rosszcsont Pali van számontartva a könyvtár történetében. Több gyerek kérdő szemekkel néz rám és kérdi, nincs-e valamelyik zsebembe véletlenül eldugva egy „Timur és csapata". Ez rettentő kapós könyv s a gyermeki követeléstől menekülve átlépek a felnőttekhez, abba a terembe, ahol valamikor Molnár polgármester megeresztett nadrágszíjjal pihente ki a zsíros étkezés gyötrelmeit.

Éppen egy újonc könyvtári tag, Terényi Sándorné géplakatossegéd tusakodik magában, hogy mit is vigyen, végül hosszas „melyiket szeressem" tépelődés után Gorkij „Gyermekéveim" mellett dönt. Nem régen olvas ilyen jó könyveket Terényi elvtársnő, lánykorában Melánia grófnő és Artur márki szerelméről olvasott puhafedelű regényeket, de persze a gyönyörű grófi regény sem tudta elfeledtetni a ténylegesen létező rántottlevest és az egyéb „főúri" kosztot. Szakmájáról is beszélgetünk s panaszkodik, hogy a MÁVAG-ban, ahol dolgozik egy bizonyos Schulz szaki nemigen törődik az átképzősből lett segédekkel, az a szavajárása, — ha nem tetszik itt a helyzet, legfeljebb elmennek haza. Na ez a Schulz szép ember lehet, biztos nem olvasta a „Távol Moszkvától"-t, mert akkor lenne fogalma az elvtársi segitségnyujtásról.

A fiatal Balázs Mihály szerszámlakatossal nagy beszélgetésbe keveredek. Különösen Balzacot szereti, mire én is szint vallok s bejelentem, hogy egyezik izlésünk. Olvastad a „Pons bácsi"-t? — kérdezem. Nem olvastam, mondja és visszakérdez: Olvastad a „Betty néni"-t? Nem? Olvasd el, biztat, én meg arra biztatom, hogy a „Goriot apó"-val cselekedjék hasonlóképpen.

Mielőtt átmennék a műszaki részlegbe, hadd szóljak a rosszalkodó Samu Éváról, akinél rengeteg könyv hever kint immár hetek óta. De az ördög csipjen meg Samu Éva, és ha valaki a „Nemesi vér"-t keresi, ami nálad az ágy alatt hever, az menjen ki érte talán a Pannónia-utca 22. szám alá? Sok az olvasó, aránylag kevés a könyv és akkor ilyen Samu Évák így élnek vissza a könyvtárat vezető Polgár Erzsi elvtársnő bizalmával. Miután kidohogtam magam, átballagok az olvasótermen s megpróbálok eligazodni a műszaki könyvtárban. Bocskai István fizikaszakos egyetemi hallgatóval beszélgetek, véleménye szerint kitűnő könyv az „Analizis és analitikai geometria a differenciál és integrál számitás számára".

Talán a műszaki könyvtár iránt van a legnagyobb érdeklődés, munkások, technikusok, mérnökök egészitik itt ki tudásukat és sajátitják el az uj technika elméletét. Egy másik buzgó fizikus, Horváth István szerint a szépirodalom csak ábránd, fantázia, bolondság, nem ér kutyafülét sem az elektrotechnikához és az integrálszámításhoz képest. Mi ugyan egyetértünk vele, hogy valóban gyönyörű dolog lehet az integrálszámitásról olvasni, de azért a jó szépirodalomból még egy kitűnő elektrotechnikus és integrálszámító is tanulhat valamicskét.

Utoljára, ha eddig nem tettük volna, meg kell dicsérni a könyvtár jól dolgozó vezetőit, s továbbitani panaszukat, hogy egyes könyvekből viszonylag keveset, másokból pedig többet kapnak, ami zavarja a könyvtár munkáját. Például Móricz Zsigmond-kötet meglepően kevés akad a könyvtárban, jóllehet szakadatlan Móricz-lázban ég a népes és egyre igényesebb tagság. Már majdnem továbbléptem a könyvtárból, mikor a gyerekek faliujságján fölfedeztem Schatz Anikó következő kedves kis rajzát.

Pajtások! olvassatok
Mert az olvasás tudás
Müveljétek hát magatok
Kedves kicsi pajtikák

Schatz Anikó.

A rajzhoz és a versike szövegéhez nincs is mit hozzátenni, csak annyit, hogy kedves felnőtt pajtikák, ti is olvassatok, mert mint Anikó mondja, — „az olvasás tudás, müveljétek hát magatok".

Nagy S. József